

FRESH LOGISTICS – ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ ТОВАРОРУХОМ ВАНТАЖІВ

Україна належить до потужних виробників та великих експортерів різнотипної продукції, значна частина якої має короткий термін зберігання. Можна виокремити наступні групи швидкопсувних вантажів, які експортуються нашою державою, – це м'ясо та птиця, морепродукти та риба, молочні продукти, овочі та фрукти, продукція сільськогосподарського виробництва.

Актуальність даного питання полягає в необхідності покращення ефективності управління та контролю товарорухом вантажів, які можуть швидко зіпсуватись, а конкретні логістичні рішення на цьому ринку мають ключове значення. Розумний підхід до використання логістики транспортування створює комфортні умови для споживачів, тобто вони можуть отримати замовлені товари високої якості в зазначеній кількості, в точно визначеному місці, у конкретний час з оптимальними витратами.

Проблема полягає у тому, щоб зберегти абсолютно усю швидкопсувну продукцію протягом всього періоду транспортування, зважаючи на великі відстані перевезень. Тому особливо популярним є такий логістичний підхід, як «Fresh Logistics» (свіжа логістика), основна спеціалізація якого полягає у роботі зі швидкопсувними вантажами, ринок заготівлі та реалізації яких характеризується короткими термінами зберігання та транспортування.

Головними напрямками зменшення логістичних витрат і підвищення ефективності товароруху в логістичних ланцюгах на ринку швидкопсувних товарів є:

1. Забезпечення та контроль стабільного температурного режиму при транспортуванні швидкопсувних товарів.
2. Зберігання швидкопсувних товарів у спеціалізованих складських комплексах, підтримка «холодного» логістичного ланцюга.
3. Використання спеціальних інформаційних систем для управління товарорухом у логістичному ланцюгу.

Певний ризик втрати товарів ставить серйозні вимоги та рамки до процесів обробки та транспортування. Зважаючи на можливі далекі відстані при міжнародному транспортуванні та на велику кількість вимог європейських держав до процесу транспортування, у перевізника з'являється велика кількість питань, пов'язаних з перевезенням. Зокрема, вибір типу транспортного засобу, яким буде перевозитись конкретний вантаж, стає дуже пріоритетним завданням.

Забезпечення вимог до температурного режиму перевезення продукції – одне із завдань логістики на транспорті. Перш за все це стосується швидкопсувних продуктів харчування. У міжнародних перевезеннях ці вимоги регулюються Женевською Конвенцією «Про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначено для цих перевезень». В Україні підготовлено проект «Правила перевезення швидкопсувної продукції автомобільними транспортними засобами», гармонізований із цією угодою.

Звернемо увагу на перевезення охолодженого або замороженого м'яса. З погляду транспортної логістики, вимоги до температурного режиму перевезення забезпечуються насамперед правильним вибором кузова автомобіля (фургона), холодильної установки, дотриманням правил розміщення вантажу в кузові та організаційними заходами із застосуванням систем моніторингу температурного режиму.

Чітко зрозуміло, що для перевезень швидкопсувних продуктів треба використовувати спеціалізований транспорт. За своєю конструкцією, ізотермічні вагони виготовляються за дуже різними технологіями та з застосуванням абсолютно різноманітних теплоізоляційних матеріалів різної якості. Вибір оптимального типу фургона дуже доцільно проводити з допомогою експертів, оскільки необхідно враховувати велику кількість факторів, які часто є недоступними та невідомими для споживачів, такі як товщина утеплювача, його щільність та теплопровідність, технологія збірки панелей, тощо.

Залежно від самого маршруту та типу перевезення, тобто частоти та кількості зупинок, дальності маршруту, конкретних кліматичних умов, вимоги до температури зберігання вантажу, який перевозиться, можлива різна комбінація показників теплопровідності фургона та продуктивності холодильної установки. Також при виборі транспортного засобу, залежно від умов перевезення вантажу, варто не забувати про логістичний аспект перетину кордону, адже дуже часто затримки на митниці можуть бути дуже довгими і це може впливати на якість вантажу, який доставляється. Одна українська компанія дуже вміло вийшла з даної проблеми, просто експортуючи значну частину товару з заводу, який знаходиться на відстані 15 км від кордону.

На сьогодні у нашій державі немає чітко діючого механізму, який би контролював температурний режим транспортування товарів і товарне сумішництво, хоча в ЄС, законодавством суворо врегульоване це питання і навіть існують чіткі вимоги до холодильного устаткування та фургонів. Загалом, йдеться про обов'язкове використання систем реєстрації температури в кузовах ТЗ, які перевозять даний вид вантажів. Зважаючи на той факт, що Україна планує інтегруватись в європейську спільноту, дуже важливим питанням є гармонізація українських норм з європейськими.

Мурований Ігор Сергійович – к.т.н., доцент, завідувач кафедри автомобілів і транспортних технологій, Луцький національний технічний університет

Жабровець Ігор Геннадійович – магістрант кафедри автомобілів і транспортних технологій, Луцький національний технічний університет